

บทที่ 4

การดำเนินงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงราย

ก่อนที่จะได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่างๆมาพิจารณาเปรียบเทียบกับกรณีการดำเนินงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศ 015 เชียงรายเพื่อหาข้อสรุปเพื่อเป็นคำตอบสำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจและทราบถึงข้อมูลทั่วไปของการดำเนินงานของสถานีวิทยุทหารอากาศ 015 เชียงรายเสียก่อนในด้านประวัติของสถานี การจัดการและการบริหารองค์กร การเปลี่ยนแปลงและวิถีทางธุรกิจซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ยุค ประเภทและรูปแบบรายการ และนักจัดรายการ ซึ่งมีข้อมูลดัดยละเอียดดังนี้

ประวัติสถานีวิทยุทหารอากาศเชียงราย

สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงรายเริ่มกระจายเสียงครั้งแรกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2515 นับเป็นสถานีลำดับที่ของจังหวัดเชียงราย¹ โดยเริ่มกระจายเสียงด้วยระบบ เอ เอ็ม ความถี่ 801 กHz. ต่อมาเพิ่มระบบ เอ เอ็ม อีกความถี่หนึ่งคือ 1,224 กHz. และกระจายเสียงด้วยระบบ เอฟ เอ็ม ด้วยความถี่ 94.25 MHz. ตามลำดับ สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงรายจึงกระจายเสียงด้วย 2 ระบบ 3 ความถี่นั่นเอง ก่อนปี พ.ศ. 2531 ทั้ง 3 ความถี่นี้ทำการกระจายเสียง ณ ที่ตั้งแห่งเดียวกันคือที่เลขที่ 1 หมู่ 9 บ้านปากกล้วย ต.สันทราย อ.เมืองเชียงราย บนเนื้อที่ประมาณ 4 ไร่ ในเดือนมีนาคม 2531 ได้ย้ายระบบ เอ เอ็ม ทั้ง 2 ความถี่ไปยังที่ทำการแห่งใหม่ห่างจากที่เดิมประมาณ 9 กม. ณ เลขที่ 314 หมู่ที่ 7 ต.บัวสลี อ.เมืองเชียงราย เท่ากับแยกระบบ เอ เอ็ม และ เอฟ เอ็ม ออกจากกันเพื่อผลทางด้านเทคนิค แต่ถือเอา

¹ ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก หน้า 115

ที่ทำการเดิมเป็นที่ทำการเป็นทางการ สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงรายรู้จักกันในนามหรือชื่อย่อว่า ท.อ. เชียงราย นามย่อเป็นทางการคือ ทอ.015 เชียงราย

การกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงรายสามารถกระจายเสียงครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัดเชียงรายและบางพื้นที่ของจังหวัดใกล้เคียง เช่น ตอนเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ พะเยา ลำปาง แพร่ น่าน เป็นต้น

การจัดการและบริหารองค์กร

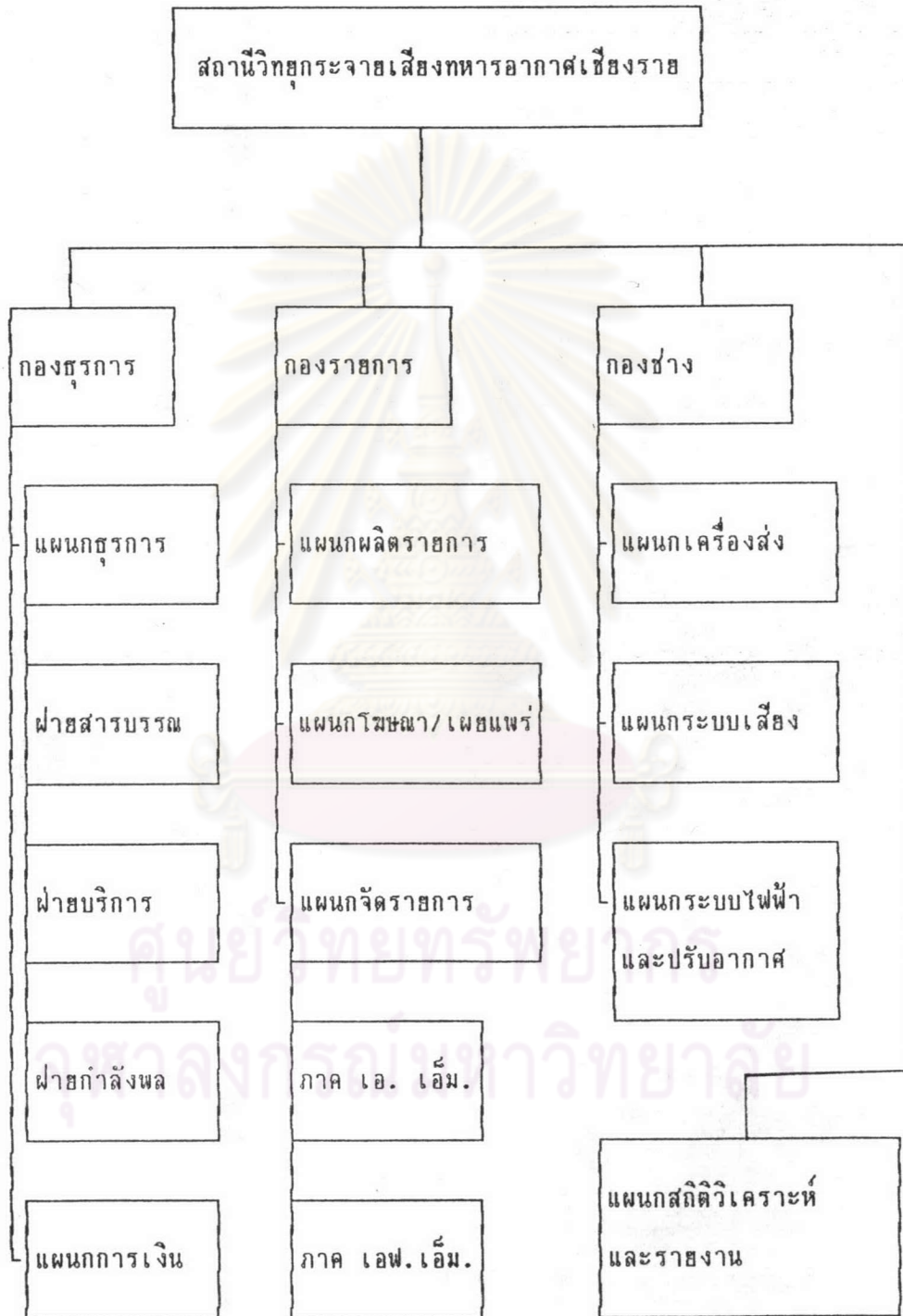
สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงราย เป็นสถานีวิทยุสถานีหนึ่งใน 21 สถานีของวิทยุเครื่องกองทัพอากาศซึ่งกระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆทั่วทุกภาคของประเทศ โดยหากจังหวัดที่ตั้งของสถานีนั้นไม่มีกองบินอยู่ ก็สังกัดกับกองบิน หากไม่มีกองบินอยู่ให้สังกัดกับกรมสื่อสารทหารอากาศ¹ สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงรายสังกัดอยู่กับกรมสื่อสารทหารอากาศ รายได้ของแต่ละสถานีต้องนำส่งต่อกองการเงินของหน่วยต้นสังกัด เบิกจ่าย ตามระเบียบที่ได้กำหนดไว้ และสถานีวิทยุกระจายเสียงในเครื่องกองทัพอากาศทุกสถานีจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงกองทัพอากาศ ซึ่งใช้ชื่อย่อว่า กกบ.วส. ทอ. ผู้บัญชาการทหารอากาศจะแต่งตั้งประธานกรรมการบริหารและกรรมการขึ้นประกอบด้วยบุคคลหรือตำแหน่งตามจำนวนที่เห็นสมควร มีเจ้ากรมสื่อสารทหารอากาศเป็นกรรมการและเลขานุการ เสนาธิการกรมสื่อสารทหารอากาศเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการโดยตำแหน่ง และจัดตั้งในรูปของสำนักงานคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียง แบ่งออกเป็นกองต่างๆและมีอัตรากำลังพลของสำนักงานเพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย²

และแต่ละสถานีในเครื่องกองทัพอากาศจะต้องมี คณะกรรมการดำเนินงานสถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศ ชื่อย่อคือ กกด.สนว.กจ.ทอ. เป็นกกด.ของสถานีใดก็ใช้ชื่อของสถานีนั้นต่อท้าย เช่น กกด.สนว.กจ.ทอ. เชียงราย เป็นต้น ซึ่งสถานีวิทยุกระจาย

¹ ดูเพิ่มเติม ภาคผนวก หน้า 114

² ดูเพิ่มเติม ภาคผนวก หน้า 116 - 120

เสียงทหารอากาศ เชียงราย จะปฏิบัติตามนโยบายของ กกต. สนว. กจ. ทอ. เชียงราย ซึ่งก็
 จะมีการจัดการบริหารองค์กรดังนี้ ;

แผนผังการบริหารสถานีวิทยุทหารอากาศ เชียงราย

จากการจัดการบริหารนี้ได้มีการบรรจุกำลังพลเข้าอัตราไว้ ซึ่งเรียกว่า "อัตราเพื่อ
 พลาง"¹ โดยบรรจุข้าราชการและลูกจ้างของกองทัพอากาศเข้าอัตราไว้ จะได้รับเงิน
 เดือนนอกเหนือไปจากเงินเดือนประจำ ซึ่งเงินเดือนตามอัตราเพื่อพลางนี้เรียกว่า "ค่า
 พาหนะ"

ส่วนพลเรือนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่สถานที่จังหวัด เชียงราย ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานจริงนั้นบรรจุ
 เข้าอัตรานี้เช่นกันจากพลเรือน มีฐานะเป็น ลูกจ้างชั่วคราวของกรมสื่อสารทหารอากาศ
 ได้รับเงินเดือนในชื่อของ ค่าพาหนะ เช่นกัน เท่ากับว่าอัตรากำลังพลทั้งหมดแบ่งเป็น
 สองส่วนคือส่วนหนึ่งเป็นพลเรือนและเป็นฝ่ายปฏิบัติงานจริง ณ ที่ตั้งสถานที่จังหวัด
 เชียงราย และอีกส่วนหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่สำนักงาน ณ กรมสื่อสารทหาร
 อากาศ ดอนเมือง

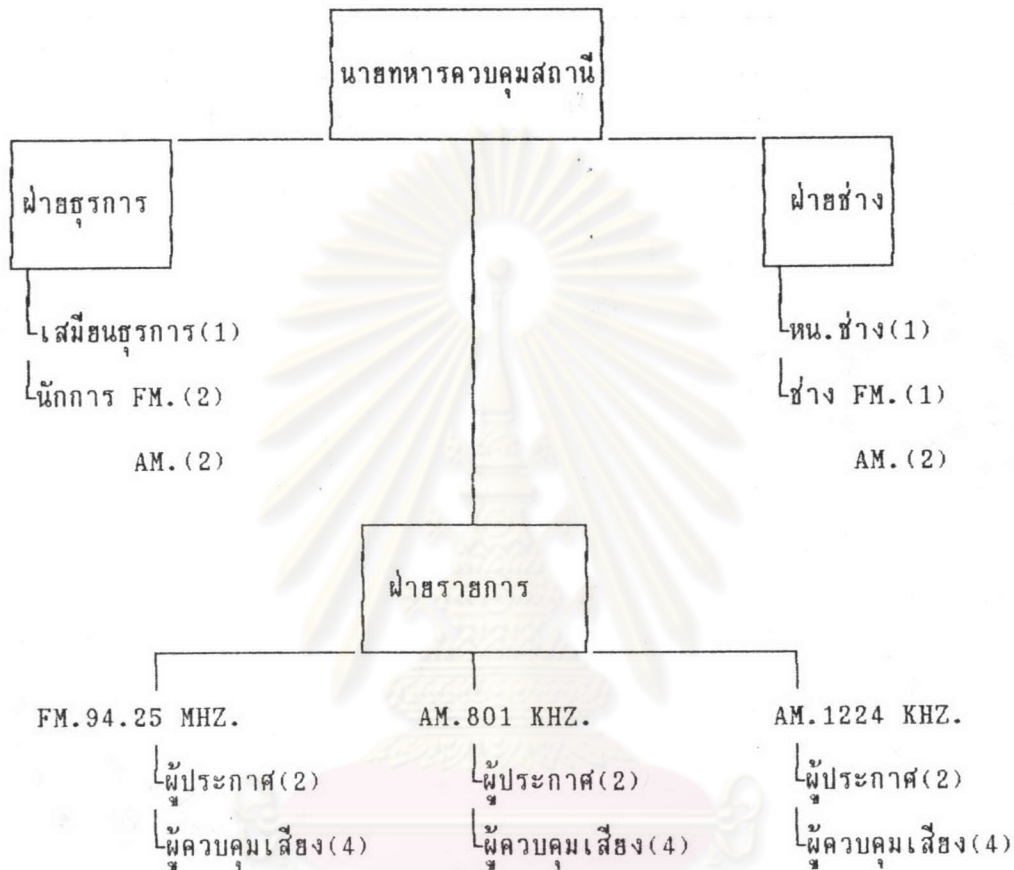
อัตราจ้าง

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่ากำลังพลทั้งหมดของสถานที่นั้น คือ ส่วนแรกเป็นกำลังพล
 ตามอัตราที่เป็นข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศและปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่สำนักงาน ณ กรมสื่อสาร
 ทหารอากาศ ดอนเมือง ซึ่งเท่ากับได้รับราชการได้สองทาง คือจากเงินเดือนประจำและ
 จากค่าพาหนะตามอัตรากำลังพล

อีกส่วนหนึ่งคือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ ที่ตั้งจังหวัด เชียงราย ซึ่งอยู่ในฐานะ
 ลูกจ้างชั่วคราวของกรมสื่อสารทหารอากาศ มีเงินเดือน(ค่าพาหนะ)ตามอัตรากำลังพล
 เช่นเดียวกับส่วนแรกเท่านั้น ซึ่งมีการจัดการบริหารตามการปฏิบัติงานจริงดังนี้

¹ ดูเพิ่มเติม ภาคผนวก หน้า 116 - 120

แผนผัง การจัดการบริหารสถานีวิทยุทหารอากาศ เชียงราย (การปฏิบัติจริง)

เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่เชียงรายมีทั้งหมด 28 คน เป็นข้าราชการทหารอากาศ ๓ นาย คือ นายทหารควบคุมสถานี และหัวหน้าช่าง ที่เหลือเป็นพลเรือนมีอัตราเงินเดือนระหว่าง 1,500 บาท ถึง 3,200 บาท มีเจ้าหน้าที่ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี 6 คน เป็น

ผู้ควบคุมเสียง 2 คน เงินเดือน 2,800 บาท

ผู้ประกาศ 4 คน เงินเดือน 3,000 ถึง 3,200 บาท

นอกนั้นมีวุฒิการศึกษา ป.4-ปวส. อัตราเงินเดือน 1,500 - 2,800 บาท

เหตุที่อัตราจ้างในระดับปริญญาตรีค่อนข้างต่ำนี้เนื่องจาก ในระยะเริ่มดำเนินการ การบรรจุกำลังพลมุ่งเฉพาะข้าราชการและลูกจ้างกองทัพอากาศเท่านั้นโดยมุ่งให้เป็นรายได้พิเศษเพิ่มจากเงินเดือนประจำ แต่เมื่อปฏิบัติงานจริงๆ ณ ที่ตั้งเชียงรายนั้น ข้าราชการและ

ลูกจ้างเหล่านั้นไม่สามารถไปปฏิบัติงานได้จึงต้องรับสมัครผู้ปฏิบัติงานจริงๆอีก โดยใช้อัตราจ้างเดียวกัน

การเปลี่ยนแปลงและวิถีทางธุรกิจ

ตั้งแต่เริ่มดำเนินงานมาจนถึงปัจจุบันนี้สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงใหม่มีการเปลี่ยนแปลงและวิถีการดำเนินงานทางธุรกิจเป็น 3 ลักษณะซึ่งมีความแตกต่างกัน แบ่งออกเป็นยุคตามเวลาและเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้ ;

ยุคที่ 1

เมื่อเริ่มก่อตั้งสถานีขึ้น บริษัทเอกชนได้เข้ามาเป็นผู้ลงทุนด้านอาหาริมทรัพย์และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆโดยที่เข้าของและผู้อำนวยการบริษัทนั้นมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนกจัดรายการของสถานีตามอัตรากำลังพล การลงทุนนั้นได้รับผลตอบแทนในรูปของการได้เป็น *คนกลาง* ขายเวลา มิใช่การประมูลหรือเหมา รายได้จากการขายเวลานั้นบริษัทดังกล่าวจะต้องนำส่งกองการเงินของกรมตามระเบียบโดยขายได้เท่าไรก็ส่งเงินเท่านั้นตามราคาตกลงกันไว้ เช่น รายการ 30 นาที ราคา 3,000 บาท ขายได้ 10 รายการต้องนำเงินส่ง 30,000 บาท หากเวลาใดขายไม่ได้เป็นรายการว่าง ก็ไม่ต้องนำส่ง นอกจากจะได้สิทธิ์เป็นผู้บริหารเวลาแล้วบริษัทผู้ลงทุนยังได้เข้ามามีบทบาทด้านการจัดการและบริหารสถานีด้วยโดยปฏิบัติตนเสมือนเป็น นายสถานี หรือ หัวหน้าสถานีด้วย (ซึ่งจากผังที่ 1 จะเห็นว่าไม่มีตำแหน่งนี้ และบริษัทผู้ลงทุนนี้ได้เข้าไปมีบทบาทในการจัดการด้านบุคคลากรอย่างมากเนื่องจากข้อตกลงที่ว่าตามอัตรากำลังพลทั้งหมดที่เข้าอัตราไว้นั้นบริษัทผู้ลงทุนจ่ายเงินเดือน ครั้งหนึ่ง อีกครั้งหนึ่งกรมสื่อสารทหารอากาศเป็นผู้จ่าย (กรมสื่อสารทหารอากาศ ก็นำเอาเงินที่ผู้ลงทุนนำส่งนั้นมาเบิกจ่ายเป็นเงินเดือนอีกครั้งหนึ่ง)

และเมื่อเริ่มดำเนินการ ผู้ลงทุนเป็นผู้จัดการด้านบุคคลากร รับสมัครและคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานโดยเปิดรับสมัครที่กรุงเทพ และที่เชียงใหม่ โดยมุ่งเน้นระดับปริญญาตรีเพื่อเข้าไปปฏิบัติงานด้านรายการ โดยให้อัตราเงินเดือนต่ำ และรับที่จะให้โอกาสในการหารายได้พิเศษต่างๆที่นอกเหนือไปจากเงินเดือน(ค่าพาหนะ)

ผู้ลงทุน

ผู้ลงทุนนั้น เป็นข้าราชการทหารอากาศระดับสัญญาบัตร ซึ่งก่อนที่จะมาเป็นผู้ลงทุนของสถานีทหารอากาศเชียงใหม่ ได้มีโอกาสคลุกคลีในวงการณ์มาก่อน โดยได้เป็นหัวหน้ากองราชการของ สถานีวิทยุทหารอากาศ เชียงใหม่ เป็นระยะเวลา 3 ปี และได้เสนอตัวเข้ามาเป็นผู้ลงทุนให้กับสถานีทหารอากาศเชียงใหม่ โดยได้รับตำแหน่งเป็นหัวหน้ากองราชการและหัวหน้าแผนกจัดรายการด้วย

จนกระทั่งปี พ.ศ. 2523 ได้โอนทรัพย์สินเป็นช่องทางราชการตามข้อตกลงที่ทำไว้ แต่การจัดการและบริหารยังเหมือนเดิม จนถึง ปี พ.ศ. 2526 จึงมีการเปลี่ยนแปลง

ในการดำเนินงานลักษณะนั้นเท่ากับว่าผู้ลงทุนเข้าไปบริหารสถานีอย่างเต็มตัว และหารายได้ให้สถานีด้วย

ยุคที่ 2

ในปี พ.ศ. 2526 กกต. สนว. กจ. ทอ. เชียงราย¹ ได้ยกเลิกสิทธิการเป็นคนกลางขายเวลา ของบริษัทเอกชนนั้นด้วยเหตุผลเพื่อความเหมาะสม ดำเนินการขายเวลาเพื่อการโฆษณาเอง เจ้าหน้าที่ตามอัตรากำลังพลทั้งหมดรับเงินเดือนจากกรมสื่อสารทหารอากาศซึ่งก็คือนำเงินรายได้ของสถานีส่วนหนึ่งมาจ่ายเป็นเงินเดือนนั่นเอง

การขายเวลาเอง คือการขายเวลาผ่านทางผู้ค้าปลีกที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสถานีตามอัตรากำลังพล และข้าราชการทหารอากาศอื่นๆที่ดำเนินการในธุรกิจซื้อขายเวลา ก่อนแล้วจึงผ่านออกไปสู่นายหน้าหรือผู้ทำการโฆษณา ตามลำดับ ที่ต้องขายผ่านเจ้าหน้าที่สถานีก่อนเนื่องจากไม่ได้มีการจัดแบ่งหน้าที่อย่างจริงจังจึงว่าใครเป็นฝ่ายขาย และผู้ทำการโฆษณาหรือนายหน้าและคนกลางอื่นๆก็มักจะติดต่อกับผู้ที่เคยติดต่อกันอยู่เดิม การเปลี่ยนแปลงโดยสถานีโดดเข้ามาขายเวลาเองจึงไม่ใช่สิ่งที่ผู้ซื้อที่อยู่วงนอกจะให้ความสนใจ

การเปลี่ยนแปลงมาเป็นลักษณะนี้เท่ากับว่าสถานีบริหารและจัดการทุกสิ่งทุกอย่างเอง ทั้งการดำเนินงานและการหารายได้

¹ กกต. วย. ทอ. เชียงราย ชื่อเต็มคือ คณะกรรมการดำเนินงานสถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศ เชียงราย

ยุคที่ 3

สถานีในเครื่องกึ่งพวอากาศทั้งหมดนั้นบางสถานีประสบภาวะการขาดทุนมาโดยตลอด หรือเป็นครั้งคราวต้องนำเงินรายได้จากสถานีอื่น ๆ ไปทดแทน ประกอบกับธุรกิจการบริหาร เวลาที่มีการแข่งขันอย่างสูงและเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ลงทุนมาก บริษัทเอกชนจึงได้เสนอตัวเข้ามา เพื่อเป็นคนกลางขายเวลาของสถานีต่างๆ โดยเฉพาะสถานีที่มีชื่อเสียง เช่น ทอ.ทุ่งมหาเมฆ กทม. ทอ.เชียงใหม่ ทอ.เชียงราย คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียง กึ่งพวอากาศ (กทบ. วส. ทอ.) จึงพิจารณาให้บริษัทเหล่านั้นประมูลราคาเพื่อสิทธิการเข้ามาเป็นคนกลางขายเวลาของสถานีในเครื่องกึ่งพวอากาศทุกสถานี (จะเลือกเอาเฉพาะบางสถานีไม่ได้) โดยเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม 2532 บริษัทไนท์สปอต เอนเตอร์ไพรส์ เป็นผู้ได้รับเลือกโดยพิจารณาจากคุณสมบัติหลายประการมิใช่เฉพาะราคาสูงสุดเท่านั้น

ต่อมาเดือน มกราคม 2533 เปลี่ยนมาเป็นบริษัทไนต์โปรโมชัน ซึ่งใช้ชื่อว่า กลุ่มพลับพลิดชวาร์ต จนถึงปัจจุบันนี้

ซึ่งการประมูลนี้จะต่อสัญญากันทุก 6 เดือน และกึ่งพวอากาศอาจจะขอปรับราคาใหม่ตามความเหมาะสมและผู้ประมูลจะประมูลร่วมกันมากกว่าหนึ่งบริษัทก็ได้ การบริหารและการจัดองค์กรยังคงรูปแบบเดิมเหมือนยุคที่ 2 เอาไว้ แม้จะมีความพยายามของบริษัทผู้ประมูลที่จะเข้ามามีบทบาททางด้านบุคลากรและการบริหารต่างๆ ที่ตามซึ่งวิถีทางนี้ได้ดำเนินมาจนถึงปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2534)

การประมูล

ปลายปี 2531 ได้มีการพิจารณากันเป็น การภายใน ว่าควรให้บริษัทเอกชน เข้ามาดำเนินการบริหารเวลา ของสถานีวิทยุของกึ่งพวอากาศทุกสถานี เพื่อตัดปัญหาการขาดทุนของบางสถานี และกึ่งพวอากาศจะมีรายได้เป็นจำนวนที่แน่นอนทุกปี

บริษัทเอกชนต่างๆ ที่ดำเนินธุรกิจนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการแข่งขันมากขึ้น เอกชนจึงให้ความสนใจต่อสถานีวิทยุของกึ่งพวอากาศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสถานีที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยม เช่น วิทยุทหารอากาศทุ่งมหาเมฆ ทหารอากาศ เชียงใหม่ และทหารอากาศ เชียงราย เป็นต้น ประกอบกับบริษัทเอกชนนั้นๆ มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับนักการเมือง โดชนักการเมืองเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท และอุปถัมภ์เกื้อหนุนข้าราชการระดับสูงของกึ่งพวอากาศ เป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปิดประมูลขึ้น

เป็นการภายใน โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- หลักทรัพย์ของผู้ประมูล ต้องมีธนาคารค้ำประกัน วงเงิน
- เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสื่อสารมวลชนอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่แล้ว
- เป็นบริษัทที่ได้รับความเชื่อถือและมีชื่อเสียงในระดับหนึ่งในธุรกิจลักษณะนี้
- ให้ค่าตอบแทนแก่กองทัพอากาศ ที่เหมาะสม

การประมูลปีแรก บริษัท ไนท์สไปด เอ็นเตอร์ไพรส์เป็นผู้ได้รับเลือก และในปลายปี 2532 ก็เกิดแรงผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงอีก โดยในช่วงการพิจารณาประจำปี ได้เปลี่ยนไปเป็น บริษัทไนต์โปรโมชัน (ใช้ชื่อว่า พลับพลิดชาวันด์ กรุ๊ป) โดยที่บริษัทนี้มีที่ปรึกษาบริษัทเป็นน้องชายของนายทหารอากาศระดับสูง และพนักงานระดับบริหารของบริษัทนี้ผู้หนึ่ง เป็นภรรยาของ คอลัมน์นิสต์หน้าบ้านเท็ง ที่มีชื่อเสียง ประกอบกับ กกบ.วช.ทอ. ได้เสนอราคาที่สูงกว่าปีที่ผ่านมา และบริษัทใหม่สามารถสู้ราคาที่ปรับใหม่ได้

ในปัจจุบันจะมีการพิจารณาใหม่เพื่อทบทวนความเหมาะสม และการเสนอปรับราคาใหม่ ทุก 6 เดือน

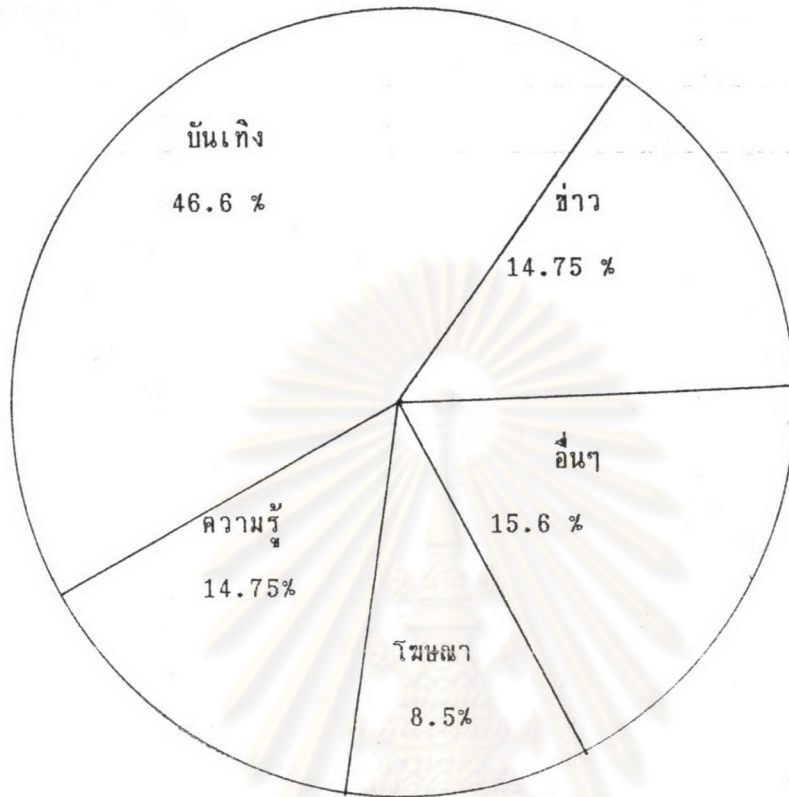
ในการดำเนินงานลักษณะนี้ เท่ากับว่าสถานะเป็นผู้บริหารและดำเนินงาน แต่เอกชนเป็นผู้หารายได้

ประเภทและรูปแบบรายการ

สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชิงรายการทั้ง 3 ความถี่ กระจายเสียงวันละ 19 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 0500 น.- 2400 น. ซึ่งมีส่วนแบ่งรายการเฉลี่ยทั้ง 3 ความถี่ ดังนี้;

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผัง ส่วนแบ่งรายการ¹

การนำเสนอรายการ

จากรายการประเภทต่างๆนั้นแบ่งลักษณะการนำเสนอได้ เป็น 3 แบบคือ

1. รายการถ่ายทอด เป็นรายการที่สถานีทำการถ่ายทอดด้วยการรับสัญญาณจากสถานีอื่นๆเพื่อนำออกอากาศทันที เช่นข่าวภาคบังคับทุกช่วงถ่ายทอดจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงราย (สวท. เชียงราย) หรือรายการพิเศษต่างๆที่ได้รับการขอความร่วมมือให้ทำการถ่ายทอดตามวาระต่างๆเป็นครั้งคราวไป

¹ แบบ สนว.6 เอกสารรายงานการปฏิบัติงานของ สนว.กจ.ทอ. เชียงราย
เดือน ตุลาคม ,34 (พิมพ์ตัด)

2. รายการเทป คือรายการที่ผู้จัดรายการบันทึกรายการลงเทปวีลหรือเทปคาสเซต แล้วนำมาให้สถานีดำเนินการเปิดออกอากาศตามเวลาที่กำหนดซึ่งมีทั้งรายการที่ผู้อุปถัมภ์รายการและรายการจากหน่วยงานอื่นที่ไม่มีผู้อุปถัมภ์รายการ เช่น จากสนง. ที่ดิน จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน เป็นต้น

3. รายการสด (live) คือรายการที่ผู้ดำเนินรายการหรือผู้จัดรายการมาดำเนินรายการที่ห้องส่งของทางสถานีเพื่อออกอากาศในขณะนั้น มีทั้งรายการที่มีผู้อุปถัมภ์รายการและไม่มี เช่นกัน

นักจัดรายการ

นักจัดรายการซึ่งจัดรายการอยู่ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงใหม่ แบ่งได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ คือ นักจัดรายการส่วนกลาง และนักจัดรายการท้องถิ่น

นักจัดรายการส่วนกลาง

ได้แก่นักจัดรายการที่ไม่ได้มีถิ่นที่อยู่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่กลุ่มนี้จะเป็ยนักจัดรายการจาก กรุงเทพฯ ซึ่งมักจะใช้วิธีการบันทึกเทปไปออกอากาศ โดยบริษัทเอเอเนซี โฆษณา หรือนักจัดรายการนั้นรับผิดชอบในการจัดส่งเทปไปยังสถานี และเมื่อทางสถานีออกอากาศรายการนั้นแล้วก็จะส่งเทปกลับคืนมาให้ เช่น

รายการ	สปอนเซอร์	ผู้จัดรายการ	ผู้จัดส่งเทป
คุยเพลินเช็ดฟัง	สินค้ำในเครือ บ. สหพัฒน์	ปรีชา-พรทิพย์	บ. ฟาร์อีสต์ แอดเวอร์ไทซิ่ง
เสียงนกเสียงกา	ดอกบัวคู่	ทวน ทักสิณ	ทวน ทักสิณ
ครอบครัววาล	ย่ำย่ำ ฉลากทอง	มรว. ถนิตศรี	บ. ประกิตแอนด์ เอฟ ซี บี

ปฐวีเมนต์ไทย	ลินคำวีเมนต์ไทย	สาวสยาม	บ. ลินดาส
รักคุณ			
เพลงรักจาก	เมลาแคร์	สุรชัย	สุรชัย
เมลาแคร์			

นักจัดรายการท้องถิ่น

ได้แก่นักจัดรายการที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดเชียงรายหรือใกล้เคียง จัดรายการโดยใช้ภาษาไทยกลาง และภาษาถิ่น คือ พื้นเมืองเหนือที่เรียกว่า "คำเมือง" ภาษาซอง ภาษาอีสาน จัดรายการทั้งเป็นรายการสด และรายการเทป ซึ่งนักจัดรายการท้องถิ่นนี้แบ่งย่อยได้เป็น อีก 2 ประเภทคือ

ก. นักจัดรายการภายใน คือนักจัดรายการที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุทหารอากาศ เชียงราย ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบแล้ว ยังเป็นนักจัดรายการอีกด้วย ซึ่งจัดรายการทั้งที่มีและไม่มี สปอนเซอร์ ซึ่งหากมีรายได้ก็ถือเป็นรายได้พิเศษของแต่ละบุคคลนั้น เช่น ศรีวิวัฒนา ปัญญาสา ปิยะดา ศรีธนะรัตน์ ดิลก พงษ์สุชาติ พิระ อาจคำ สุชาติพิชัย ประชามอญ หรือเทียนชัย ภูสมัท เป็นต้น โดยมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบของกบว. ว่าด้วยการเป็นนักจัดรายการ และมักจะจัดรายการสด เนื่องจากปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีอยู่แล้ว และอีกเช่นกันที่อาจจะไปจัดรายการที่สถานีวิทยุอื่นๆในจังหวัด เชียงรายด้วย ทั้งการจัดสดและรายการเทปแต่มีเป็นส่วนน้อยและชั่วคราวระยะหนึ่งเท่านั้น

จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ของสถานีที่เป็นนักจัดรายการด้วยนี้ จะมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่ง มากน้อยก็ขึ้นอยู่กับจำนวนรายการที่จัด

ข. นักจัดรายการภายนอก

คือนักจัดรายการที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศ เชียงราย แต่อาจจะสังกัดสถานีอื่นๆหรือ อาจจะเป็นนักจัดรายการอิสระ หากสังกัดสถานีอื่นก็มักจะจัดรายการที่สถานีนั้นๆและสถานีอื่นอีกด้วย หากเป็นนักจัดรายการอิสระก็เช่นกัน ที่มักจะมีรายการที่จัดกระจายอยู่ตามสถานีต่างๆด้วย เช่น

ชื่อนักจัดรายการ	สังกัด	สถานที่จัดรายการ	ภาษาที่จัด
ประยุทธ สมุทรสิน	อิสระ	ทอ./วปด./ทก.3/ส.ว.ท.	กลาง
คำ ชัยวงศ์	ส.ว.ท.	ทอ./วปด./ทก.3/ส.ว.ท. บชก.	กลาง/योग คำเมือง
เพลินพิศ วงศ์จันทร์	วปด.	ทอ./วปด./ทก.3/รต. ส.ว.ท./อส.มท	กลาง/คำเมือง
บัวสอน ประชามอญ	อิสระ	ทอ./บชก./ส.ว.ท./ ทก.3	กลาง/อีสาน
วันชัย สุขดี	อิสระ	ทอ.	กลาง
บุญญฤทธิ บัญโสภา	อิสระ	ทอ./บชก./รต./อส.มท	กลาง

นักจัดรายการเหล่านี้ส่วนใหญ่จะบันทึกเทปแล้วนำมาให้ทางสถานีออกอากาศ
แต่มีบ้างที่มาจัดรายการสดซึ่งแล้วแต่วาระและความสะดวก

สรุปการดำเนินงานของสถานีวิทยุทหารอากาศเชียงใหม่ได้ว่า

สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงใหม่เป็นสถานีที่เปิดดำเนินการเป็น
สถานีลำดับที่ 3 ของจังหวัดเชียงใหม่ปัจจุบันที่มีทำการสองแห่ง กระจายเสียงวันละ 19 ชั่วโมงออกอากาศทั้งระบบเอ.เอ็ม และ เอฟ.เอ็ม ทั้งหมด 3 ความถี่ มีการจัดการบริหาร
ในรูปของคณะกรรมการดำเนินงานสถานีซึ่งรับนโยบายจาก คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงกองทัพอากาศอีกทีหนึ่ง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นพลเรือนอยู่ในฐานะลูกจ้างชั่วคราวของกรมสื่อสารทหารอากาศ และสามารถหารายได้พิเศษจากการจัดรายการต่างๆที่มีผู้อุปถัมภ์รายการ เมื่อเริ่มดำเนินการนั้นมีบริษัทเอกชนเป็นผู้ลงทุนทางด้านอสังหาริมทรัพย์ต่างๆและบริษัทผู้ลงทุนนั้นได้สิทธิ์เป็นคนกลางขายเวลาและการจัดการด้านบุคลากรต่อมาสถานีเข้ามาขายเวลาเอง และในที่สุดให้มีการประมูลเพื่อสิทธิ์ในการเป็นคนกลางขายเวลาของสถานีทุกสถานีของกองทัพอากาศ

รายการต่างๆที่ออกอากาศที่สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็น

ราชการประเภทบัณฑิต และการดำเนินรายการมีทั้งดำเนินรายการสด และรายการที่บันทึก
เทป โดยนักจัดรายการท้องถิ่นและนักจัดรายการจากส่วนกลาง ซึ่งนักจัดรายการท้องถิ่น
เหมาะสมไปถึงนักจัดรายการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของทางสถานีด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย